អនុសញ្ញាស្តីអំពីការបង្ការនិងផ្តន្ទាទោសចំពោះបទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍

បានអនុម័ត និងបើកឲ្យចុះហត្ថលេខាឲ្យសច្ចាប័ននិងចូលជាសមាជិក
តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ ២៦០ A (III)
ចុះថ្ងៃទី៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៤៨ របស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ
ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៥១ ស្របតាមមាត្រា ១៣

គ្រប់ភាគីនៃអនុសញ្ញា

ពិនិត្យសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ដែលធ្វើឡើងដោយមហាសន្និបាតនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួនលេខ៩៦ (I) ចុះថ្ងៃទី១១ ធ្នូ ១៩៤៦ ដែលចែងថាការប្រល័យពូជសាសន៍គឺជាបទឧក្រិដ្ឋតាមលក្ខណៈច្បាប់អន្តរជាតិ និងដែលផ្ទុយពីគោលដៅរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយពិភពនៃអារ្យប្រទេស។

បានទទួលស្គាល់ថា

នៅគ្រប់សម័យកាលនៃប្រវត្តិសាស្ត្រការប្រល័យពូជសាសន៍បានបណ្តាល មានការបាត់បង់ និងខូចខាតយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់មនុស្សជាតិ។

ដោយជឿជាក់ថា

ដើម្បីរំដោះមនុស្សជាតិឲ្យរួចផុតពីមហាភ័យដ៏គួរឲ្យខ្ពើមរអើមនេះ ត្រូវតែឲ្យមានជាចាំបាច់នូវសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនោះ។

បានស្របមតិគ្នាលើចំណុចនានាខាងក្រោមនេះ៖

មាត្រា ១

គ្រប់ភាគីទាំងអស់បានបញ្ជាក់អះអាងថា ការប្រល័យពូជសាសន៍ទោះជាត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលមានសន្តិភាពឬនៅពេលមានសង្គ្រាមក្តី គឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មតាមលក្ខណៈច្បាប់អន្តរជាតិ ហើយដែលគូភាគីទាំងអស់មានភារកិច្ចត្រូវបង្ការនិងផ្តន្ទាទោស។

មាត្រា ២

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

នៅក្នុងអនុសញ្ញនេះការប្រល័យពូជសាសន៍មានន័យថា ជាអំពើណាមួយក្នុងចំណោមអំពើទាំងប៉ុន្មានខាងក្រោមនេះ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងបំណងបំផ្លាញទោះទាំងស្រុងក្តី ឬក៏ខ្លះៗក្តីដល់ប្រជាជាតិមួយ ពូជសាសន៍មួយ ឬក្រុមសាសន៍មួយ ឬក្រុមសាសន៍មួយដូចជាៈ

ក.- ការសំលាប់សមាជិកទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុម

ខ.- បង្កការឈឺចាប់ និងខូចខាតជាដំណំខាងផ្នែករាងកាយ ឬផ្នែកសតិបញ្ញាដល់សមាជិកទាំងឡាយ នៅក្នុងក្រុម។

គ.- បង្កឡើងដោយចេតនានូវមហន្តរាយ ឬការហិនហោចដល់ស្ថានភាព រស់នៅរបស់សង្គមមនុស្សដោយកំទេចបំផ្លិចបំផ្លាញក្រុមទាំងមូល ឬផ្នែកខ្លះនៃសង្គម។

ឃ.- ដាក់បង្ខំនូវវិធានការណ៍នានាដែលបង្ការមិនឲ្យមានកំណើតទារកនៅក្នុងសង្គម។

ង.- យកកូនក្មេងចេញពីសង្គមមួយទៅដាក់នៅក្នុងសង្គមមួយទៀតដោយបង្ខិតបង្ខំ។

មាត្រា ៣

ការប្រព្រឹត្តនានាខាងក្រោមនេះ នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសៈ

ក.- ការប្រល័យពូជសាសន៍

ខ.- ការរួមគំនិតដើម្បីធ្វើប្រល័យពូជសាសន៍

គ.- ជំរុញដោយផ្ទាល់ និងជាសាធារណៈដើម្បីធ្វើការប្រល័យពូជសាសន៍ ។

ឃ.- ការប៉ុនប៉ងធ្វើការប្រលយពូជសាសន៍

ង.- ការឃុបឃិត ឬចូលដៃក្នុងការប្រល័យពូជសាសន៍

មាត្រា ៤

បុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬអំពើណាមួយដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា៣ខាងលើនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោស ទោះបីបុគ្គលនោះជាអ្នកដឹកនាំដែលមានការទទួលខុសត្រូវស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញក្តី ជាអ្នករដ្ឋការក្តី ឬជាឯកជនក្តី ។

មាត្រា ៥

ភាគីទាំងឡាយ មានភារកិច្ចអនុម័តតាមក្របខ័ណ្ឌនៃរដ្ឋធមនុញ្ញរៀងៗខ្លួននូវច្បាប់ជាចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឲ្យបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះមានប្រសិទ្ធិភាព និងជាពិសេសដើម្បីធ្វើឲ្យមាន

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

ប្រសិទ្ធិភាពដល់ទណ្ឌកម្មនានាដែលត្រូវធ្វើចំពោះមនុស្ស ដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬអំពើណាមួយទៀតដែលរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា៣ខាងលើ ។

មាត្រា ៦

បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលបានត្រូវជាប់ចោទពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឬអំពើណាមួយទៀតដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រាខាងលើ នឹងត្រូវកាត់ទោសដោយតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចក្នុងរដ្ឋណា ដែលអំពើនោះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅលើទឹកដីខ្លួន ឬក៏ដោយតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិដែលនីតិក្រម (ទម្រង់ការរបស់ច្បាប់) របស់ខ្លួនត្រូវបានភាគីទាំងអស់យល់ព្រមទទួលស្គាល់ ។

មាត្រា ៧

ការប្រល័យពូជសាសន៍និងអំពើឯទៀតដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា៣ខាងលើ មិនត្រូវចាត់ទុកថាជារឿងនយោបាយទេ។ ជនជាប់ចោទពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ទោះជាបានរត់ចេញពីប្រទេសខ្លួនទៅពួនទៅប្រទេសក្រៅណាមួយក៏ដោយ ក៏ពុំមានសិទ្ធិសុំជ្រកកោនដោយមូលហេតុនយោបាយបានឡើយ ព្រោះវាមិនមែនជារឿងនយោបាយ។ ផ្ទុយទៅវិញវាជារឿងប្រល័យពូជសាសន៍ដែលត្រូវតែនាំជនជំពូកនោះត្រឡប់ទៅស្រុកកំណើតវិញ ដើម្បីផ្ដន្ទាទោសពីបទប្រល័យពូជសាសន៍។ ភាគីទាំងឡាយសន្យាថា នៅក្នុងករណីនេះនឹងយល់ព្រមឲ្យមានការចាប់ខ្លួនជនដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នេះ ហើយបញ្ជូនចេញពីប្រទេសខ្លួនឲ្យត្រឡប់ទៅប្រទេសដើមវិញដើម្បីកាត់ទោស។ ការអស់ទាំងនេះត្រូវអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និងសេចក្ដីព្រមព្រៀងទាំងឡាយជាធរមាន។

មាត្រា ៨

ភាគីណាមួយក៏ដោយ ក៏អាចស្នើដល់អង្គការមានសមតកិច្ចទាំងឡាយនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិក្នុងរឿងប្រល័យពូជសាសន៍នេះ។ ធ្វើតាមវិធីនេះជាការសមស្របក្នុងកិច្ចបង្ការ និងកំចាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬអំពើណាមួយទៀតដែល បានរៀបរាប់នៅក្នុងមាត្រា៣ ខាងលើ ។

មាត្រា ៩

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

បីរដ្ឋភាគីមានការវិវាទគ្នាអំពីប្រការផ្សេងៗ ដូចជាការបកស្រាយន័យនៃអនុសញ្ញាការអនុវត្តន៍ ការបំពេញភារកិច្ចតាមអនុសញ្ញានេះជាដើម ឬជម្លោះដែលទាក់ទងទៅនឹងការទទួលខុសត្រូវ របស់រដ្ឋក្នុងវិស័យប្រល័យពូជសាសន៍ ឬអំពើណាមួយដែលបានចែងក្នុងមាត្រានោះ គូវិវាទណា មួយក៏អាចដាក់ជូនតុលាការអន្តរជាតិ នូវពាក្យស្នើសុំឲ្យជួយដោះស្រាយជម្លោះនេះដែរ។

មាត្រា ១០

អត្ថបទនៃអនុសញ្ញានេះដែលចែងជាភាសា ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ៉ុល មានគុណភាពនិងតម្លៃដូចគ្នា ហើយចុះនៅថ្ងៃទី ៩ ១៩៤៨។

មាត្រា ១១

អនុសញ្ញានេះនឹងបើកជំហរសំរាប់ចុះហត្ថលេខារហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ធ្នូ ១៩៤៩ សំរាប់គ្រប់គ្រងរដ្ឋ ដែលជាសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងសំរាប់រដ្ឋដែលមិនមែនជាសមាជិកឯទៀតដែលមហាសន្និបាតបានអញ្ជើញឲ្យចុះហត្ថលេខា។ អនុសញ្ញានេះត្រូវទទួលឲ្យសច្ចាប័ន (ការចូលជាសមាជិកពេញអង្គ) អំពីរដ្ឋដែលជាភាគី ហើយឯកសារនៃការសច្ចាប័ននោះត្រូវតំកល់ទុកនៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។

ក្រោយពីថ្ងៃទី១ មករា ១៩៥០ អនុសញ្ញានេះនឹងប្រកបដោយការទទួលស្គាល់និងចូលរួម ពីសំណាក់រដ្ឋនានាដែលសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងពីសំណាក់រដ្ឋឯទៀតដែលមិនមែនជាសមាជិក ប៉ុន្តែបានទទួលសេចក្តីអញ្ជើញដូចដែលបានលើកពីខាងដើមនៃមាត្រា ១១ នេះមក។ ឯកសារនៃការសុំចូលជាសមាជិក នឹងត្រូវតំកល់ទុកនៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា ១២

នៅគ្រប់ពេលទាំងអស់ ភាគីទាំងឡាយអាចឲ្យដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ពីការពង្រីកកិច្ចអនុវត្តន៍នៃអនុសញ្ញានេះទៅលើតំបន់ទាំងមូល ឬផ្នែកណាមួយដែលភាគីនេះមានភារៈទទួលខុសត្រូវលើការដឹកនាំនៃទំនាក់ទំនងផ្នែកការបទេសនោះ។

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

មាត្រា ១៣

នៅថ្ងៃដែលមានការឲ្យសច្ចាប័នឬការចូលរួមចំនួនម្ភៃប្រទេស (ឬភាគី) អគ្គលេខាធិការត្រូវធ្វើជាកំណត់ហេតុ ហើយបញ្ជូនសំណៅចម្លងនៃកំណត់ហេតុនេះ ទៅគ្រប់សមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងគ្រប់រដ្ឋដែលមិនមែនជាសមាជិកដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា១១។

អនុសញ្ញានេះនឹងសំរេចជាធរមាន (ប្រើប្រាស់បានតាមច្បាប់ពេល៩០ថ្ងៃក្រោយពីថ្ងៃ ដែលមានឯកសារឲ្យសច្ចាប័ន ឬឯកសារចូលជាសមាជិកគ្រប់ចំនួនម្ភៃ។ ការឲ្យសច្ចាប័នឬការចូលរួម ពីសំណាក់រដ្ឋ ឬភាគីថ្មីៗទៀតនឹងអាចសំរេចជាធរមាន (ទុកជាបានការ) នៅថ្ងៃទី៩០ បន្ទាប់ពីការដិកល់ទុកនូវឯកសារនៃការសច្ចាប័នប្រការចូលជាសមាជិកនេះ ពោលគឺភាគីដែលដាក់ពាក្យថ្មីៗត្រូវរង់ចាំបីខែទើបបានសំរេចជាធរមាន។

មាត្រា ១៤

អនុសញ្ញានេះមានអណាត្តិចំនួន ១០ ឆ្នាំដោយចាប់រាប់ពីថ្ងៃដែលត្រូវចូលជាធរមានមក។ អនុសញ្ញានេះនឹងនៅតែមានតម្លៃក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំម្តងតទៅទៀត សំរាប់ភាគីដែលមិនបានសុំឈប់ទទួលស្គាល់អនុសញ្ញានេះក្នុងកំឡុងពេលយ៉ាងតិចចំនួនប្រាំមួយខែមុនថ្ងៃផុត កំណត់នៃអណាត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ។ ការសុំឈប់ទទួលស្គាល់អនុសញ្ញានេះនឹងយកជាបានការ បើមានការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា ១៥

ចំពោះការសុំលាឈប់ទទួលស្គាល់អនុសញ្ញានេះ បើសិនជាមានចំនួនភាគីជាសមាជិក (នៃអនុសញ្ញា) ថយចុះនៅតិចជាងដប់ប្រាំមួយ នោះអនុសញ្ញានេះនឹងលែងមានតម្លៃតទៅទៀត ដោយ ចាប់ពីថ្ងៃដែលការសុំលាឈប់ចុងក្រោយបំផុតចូលជាធរមាន។

មាត្រា ១៦

សំណើសុំសើរើពិនិត្យអនុសញ្ញានេះឡើងវិញអាចធ្វើឡើងបាននៅគ្រប់ពេលវេលា ដោយភាគីណាមួយក៏បាន តាមរយៈការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអគ្គលេខាធិការ។ ប្រសិនបើមានករណីដូចខាងលើ មហាសន្និបាតនឹងកំណត់វិធានការណ៍ ដែលត្រូវប្រកាន់យកនូវ សំណើនេះ។

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

មាត្រា ១៧

អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណអក្សរដល់គ្រប់រដ្ឋជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរដ្ឋដែលមិនមែនជាសមាជិកនូវចំណុចមួយចំនួនដូចខាងក្រោមនេះ៖

ក- ការចុះហត្ថលេខា ការឲ្យសច្ចាប័ន និងការចូលជាសមាជិកដែលបានទទួលស្របតាមការអនុវត្តន៍មាត្រា ១១

ខ- ការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្របតាមការអនុវត្តមាត្រា ១២

គ- ថ្ងៃដែលអនុសញ្ញានេះបានសំរេចជាធរមានស្របតាមការអនុវត្តមាត្រា ១៣

ឃ- ការសុំលាលែងដែលបានទទួលស្របតាមការអនុវត្តមាត្រា ១៤

ង- ការលុបអនុសញ្ញាចោលស្របតាមការអនុវត្តមាត្រា ១៥

ច- ការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលអគ្គលេខាធិការ បានទទួលដូចដែលបានពោលនៅក្នុងមាត្រា១៦

មាត្រា ១៨

សំណៅដើមនៃអនុសញ្ញានឹងត្រូវដំកល់ទុកក្នុងបណ្ណសារដ្ឋាន (កន្លែងដំកល់ឯកសារ) នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។ សំណៅចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមមួយច្បាប់ៗនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅឲ្យ គ្រប់រដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរដ្ឋនានាដែលមិនមែនជាសមាជិកដូចបានចែង ក្នុងមាត្រា ១១ ។

មាត្រា ១៩

អនុសញ្ញានេះនឹងត្រូវចុះក្នុងបញ្ជី ដោយអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅថ្ងៃដែលចូលជាសមាជិក។

រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល